

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Răspuns „Românului”.

Sibiu, 10 Aprilie n.

Ziarul «Românul» din Arad ne onorează în numărul de Marți cu un articol de fond, lung, aproape de două pagini, foarte pătimas și plin de atacuri personale. Ne trage confratele aradan la răspundere, în fața opiniei publice române, pentru atitudinea binevoitoare, pe care am manifestat-o față de politica domnului ministru-president, contele Tisza, în chestia de naționalitate, ori mai bine zis, în chestia română.

La atacurile personale nu reflectăm. În meritul lucrului ne precizăm însă de nou în următoarele punctul nostru de vedere.

Ziarul nostru a făcut totdeauna, dela întemeiere până astăzi, și va face și în viitor, politică de apropiere, de înțelegere, de aplanare a divergențelor, deci politică de oportunitate, la fel cum e politica Sașilor. Intemeetorul ziarului nostru, Marele Șaguna, ne-a îndemnat și ne-a impus se facem politica aceasta, singură corespunzătoare puterilor noastre, și tot el a pus ca condiție redactorilor dela ziar să nu vatăme «interesul prealuminatului împărat și a preainalt aceluiași stăpânire». Deosebirea pe care vrea să o facă autorul articolului din «Românul» între Împăratul de atunci și Regele de astăzi, e copilăroasă și ridiculă, pentru că guvernul de astăzi e tot așa organ al Maiestății Sale, numit din încrederea Maiestății Sale, ca în trecut.

Dela direcția aceasta bine stabilită politică a ziarului nostru o singură dată s'a făcut abatere, publicându-se în ziar un articol contrar guvernului: la anul 1883, după vizita Monarhului la Seghedin. Urmarea a fost însă, că redactorul de atunci al ziarului nostru, fericitul Nicolae Cristea,

în 24 de ore a trebuit să-și părăsească postul, iar fericitul și înțeleptul Mitropolit Miron Romanul a retractat în proximal număr al ziarului articolul publicat, exprimându-și «adânc simțita regretare asupra articolului, pe care redacțiunea într'un moment nefericit al impresiunilor produse de împrejurările actuale a fost destul de nesocotită a'l da publicității».

A fost acesta un act de nedreptate față de redactorul Nicolae Cristea, pe care Șaguna prin testament îl lăsase redactor la ziarul nostru cât va vrea el se rămână, dar a fost și un act de prudență și de necesitate, sevărsit din partea Mitropolitului Miron, care mai bucuros s'a expus pe sine atacurilor celor mai pătimase, cari au și urmat, decât să expună biserica primejdiei, de care numai pe calea aceasta a crezut că o poate scăpa.

Dacă ziarul nostru n'a putut deci să iee poziție dușmănoasă față de guvernul dela 1883 al lui Tisza Kálmán, dela care a avut atât de multe de îndurat, atât biserica, cât și neamul, și dacă n'a putut lua poziție nici în contra celui mai urgisit guvern, al lui Bánffy, — când de altcum alții redactau foaia, — cum poate pretinde autorul articolului din «Românul» ca se atacăm guvernul actual și pe domnul prim-ministru, conte Tisza István, despre care suntem convinși, că are cele mai bune intențiuni de a îndrepta multe din păcatele și greșelile guvernelor de mai nainte? Întrebăm, nu pe autorul articolului, ci pe cetitorii nostri, dacă ar fi consult oare, să luăm poziție dușmănoasă față de guvern și față de contele Tisza și noi, astăzi, când avem atâtea școale de salvat, și avem atâtea chestii însemnate pendente, a căror rezolvare norocoasă pentru biserica noastră depinde numai dela bunăvoința guvernului?.. Ne pune în uimire, că lucrul acesta îl cere dela noi

toemai «Românul», care spusese la timpul seu, că știe ce poate să facă, și ce nu poate să facă ziarul nostru.

Cumcă totdeauna direcția politică a ziarului nostru a fost cea espusă mai sus, dovedește și împrejurarea, că la anul 1892, redactorul de atunci al ziarului, domnul Nicolae Ivan, astăzi asesor consistorial și vice-president al comitetului executiv al partidului național român, ales fiind delegat la conferența națională din Sibiu, n'a intrat în conferență, ci și-a avisat alegătorii, că fiind foaia sa de altă direcție politică: «*imi era peste putință a mă declara solidar cu conclusele ce se vor aduce de conferență, și așa în interesul causei nu am voit ca eu se dau ansă la spargerea solidarității în conferență, ci am preferit a nu usa de onorificul mandat, cu care m'ați însărcinat, fără să'l fi solicitat*».

Pe punctul acesta de vedere stă ziarul nostru și astăzi. Se ține strict de direcția politică din trecut, dar solidaritatea nu o sparge; nu strică, ci dă sprijin când poate, unde poate, și în măsura în care poate. Credem că e o atitudine destul de corectă aceasta, pentru care cei ce își implinesc greaua misiune la ziar nu merită se fie atacați cu patima, care reiese din articolul «Românului». De altcum suntem de dați cu atacurile. Ziarul nostru a fost de multeori atacat. L'a atacat sub Șaguna «Gazeta» din Brașov, apoi după legarea dualismului «Federațiunea» și «Românul» din București, care făcuse pe Șaguna maghiaron, vândut guvernului reg. unguresc, (nu ces. *impărătesc!*) L'a atacat sub fericitul Miron cu multă patimă «Tribuna» din Sibiu, care decretase boicotul și escumunicarea, și l'a atacat «Lupta», «Țara Noastră» și «Tribuna» din Arad, — dar toate s'au dus și ziarul nostru a rămas. Va purta el lupta și cu măruntă de astăzi, cum a purtat-o cu cei mari din trecut, și luptând va trăi el și

mai departe, pentru că un om cuminte, fericitul episcop Nicolae Popea, a spus vorba, că ziarul nostru trăește prin cinstea și corectitatea sa.

Limba maghiară

în școalele noastre confesionale.

(Fine.)

Dați-mi voie, dl. inv., să revin acum după acestea la obiectul de învățământ, pe care avem să-l discutăm, la limba maghiară în școalele noastre populare.

Până la începutul veacului al XIX învățământul popular în țara noastră a fost puțin dezvoltat. Limba oficială a fost limba latină, care era totodată și limba de propunere în școalele superioare. Dispozițiile luate de Iosif al II-lea, pentru a introduce în locul limbii latine limba germană, au dat însă naștere unei reacțiuni, care începu să pretindă o largire a drepturilor limbii maghiare în viața de stat și în învățământ. Această tendință de a cuceri teren tot mai mult și de a scoate oricare altă limbă din folosință atât în viața de stat, cât și în învățământ, dăinuiește dela primele încercări făcute de dieta din anii 1790/91 până în zilele noastre. Prin art. de lege VII din 1792 s'a impus mai întâi ca studiu obligator limba maghiară. Acestei prime încercări i-au urmat o serie de legi, care estind tot mai mult cadrele între cari are să se folosească limba maghiară. Mai importante sunt hotărârile dietei din 1825/27, care cere decretarea limbii maghiare de limbă oficială. Apoi art. de lege II din 1844, care dispune ca în toate școalele de pe teritoriul țării limba de propunere să fie cea maghiară. Toate hotărârile acestea însă, conținând pretențiuni exagerate, au rămas neexecutabile. Astfel a urmat legea fundamentală referitoare la in-

FOIȘOARĂ.

Femeia virtuoasă.

Traducere din englezește,
de Trandafir Scorobățiu, preot.
(Urmare).

E însă un lucru foarte gîngas pentru ea, când se ivește împărechere în privința administrării dreptății între sine și bărbat. Poate că bărbatul său este supărăcios ori impulsiv și conducerea sa e nestatorică, poate că e prea aspru și că ar dori să fie mai îngăduitor; poate că lipsește mult de acasă și e prea ocupat de gândurile de afară, el nu vede greșelile copiilor, cum mama le vede, și nu știe aplica la trebuință mijloacele disciplinei. Dar ori câtă divergență ar fi între ei, ea e sigură că nici un rău nu se poate năpăstui asupra copiilor lor ca un rău provenit dela o autoritate divizată; că ori ce greșeli ar putea observa în conducerea bărbatului său, intervenirea ei nu e remediu pentru greșelile lor. Și dacă poate să-l convingă pe bărbatul său, o face aceasta evitând prezența copiilor; căci nu vrea să se infățîșeze înaintea lor ca având ambii păreri deosebite. Și de oarecîndă ea susține autoritatea lui, el se învîtă cu vremea să o apere a ei. Dintre toate conducările cea mai rea este lipsa de condu-

cere, și de acest rău ireparabil supușii lor sunt scutiți.

Ea nu numai își iubește copiii, dar îi și respectază. Ei încă își au voința lor, cugetele lor, judecățile lor, și ea e veselă când acestea și le manifestă. Ea distinge bine între poruncă și sfat. Porunca trebuie totdeauna urmată, sfatul poate fi primit sau răspins fără ca din aceasta să-și atragă mânia părinților sau să-și micșoreze dragostea lor. Ea vrea ca băieții săi să fie rezoluți și curajoși, și ca să fie așa ei nu trebuiesc feriți de orice primjii. Ea e bucuroasă să le ofere prilejuri de plăceri și aventuri în afară, unde nu-i însoțește la jocuri, la scaldă, vînat, pescuit. Dacă ea are vre-o îngrijorare, nu și-o dă pe față, și când se reîntorc liștericește de toate câte li s'au întîmplat dându-le curaj și făcându-i precauți.

De când erau mici, se amesteca printre ei făcînd pe arhitectul în construcțiile de jucării și în toate întreprinderile lor încercînd noutăți și distracții. Și treptat în etatea lor și ea ține cont de plăcerile și distracțiile lor. La țară le aranjează excursii în natură, pe câmp și în păduri. Iar de se aranjează o excursie mai mare, la care nu ia parte, le pregătește cele de lipsă și nimenea nu e mai setoasă ca ea să asculte pătăniile lor din excursiuni.

Când se apropie vremea să meargă băiatul mai mare la școală superioară, ea-i

aranjează o odă potrivită. Dacă școala e în altă localitate, nici o ocupațiune de casă n'o împiedecă să-i scrie dese scrisori de casă. Când se reîntoarce acasă, băiatul își aduce și un prețintim, fiind sigur că la mamă-sa vor găsi o copilă atractivă, și față de prietenul său mama va arăta atențiune delicată. În felul acesta afecțiunea copiilor către mamă devine din ce în ce mai în-cătușată.

Copiii ei se desvoltă din an în an. Ei cetesc cărți pe cari ea nu le-a cetit și găsesc recreațiuni neobisnuite în copilăria ei, distracții pe cari ei i-le interziceau. Dar ea e împăcată cu gândul că copiii ei își au viața lor, pe care nu o mai înțelege. Când vine vremea căsătoriei, ea e fericită de fericirea lor. Face tot ce-i stă în putință, ca ziua căsătoriei lor să le fie tot atât de veselă, cum era cea fericită zi din viața sa înainte cu un pătrar de veac. Dacă unul dintre vecini o condolează pentru că unul din copiii săi se duce dela casă, ea-i replică: «Eu n'am pierdut un fiu, eu am dobândit o fiică». Ea nu socotește pe cel ce se duce, ci pe care intră în cercul lor familial. De gîneri și de nurori ea nu vrea să auză. Ei sunt copiii buni și ei găsesc loc în inima ei alături de înșiși copiii ei. În viața sa de mamă a intervenit numai o completare, fericirea ei se îmbogățește. «Copiii ei se scoală și o binecuvîntă, asemenea și bărbatul ei, și el o ferește pe ea».

VI. Femeia casnică.

Ea are o pasiune pentru curățenie. Murdăria o îngrozește, și aceasta după cuvîntul Scripturii: «Fie-ți groază de ce e rău». Dacă necurăția n'ar fi rău, n'ar ști ce e. Ea e sprijinitoare a societății pentru protecția animalelor. Insectele le urăște, precum ura David pe dușmanii lui Iehova. Ea nu e savantă și nu-i trebuie să-i spună savanții, că din necurății insectele răspândesc microbii multor boale în toate părțile.

Curățenia în sine e o virtute. Alături de însușirea lui Dumnezeu? Da, căci după judecata ei curățenia e divină. Ea preferă un păcătos curat unui sfînt profanat.

Ea e iubitoare de ordine. Concepția ei despre ordine e interesantă. Ordinea în sine nu e o virtute, e numai un mijloc către un scop anumit. Scopul e confortul general și conveniența, și ea nu le jertfește acestea pentru un mijloc. Ea se năzuiește a avea loc pentru toate, să-și crească copiii, să-și pună tot lucrul la locul său. Libertatea lor nu o distruge. Când uneori trebuie să așeze în urma bărbatului sau a vrînnui copil mai sburdalnic, ea nu face aceasta cu vr'o răbdare ostentativă sau ca și când ar vrea să zică: «vedeți căt năcaz tmi fa-eți cu negrija voastră». Chibiile ei poate nu sunt așa de bine rînduite și grijte ca ale vecinei, și își face singură uneori imputări că nu e femeie de casă bună ca vecina. Dar ea e o casnică

strucțiunea publică din 1868 art. XXXVIII, care asigură fiecărui popor instrucția în limba sa maternă. După abia zece ani legea aceasta a fost modificată prin art. XVIII din 1879 care dispune ca limba maghiară să se propună ca obiect obligator în fiecare școală populară, în cele nedivizate în 3½ ore pe săptămână. (Cf. Dr. I. Lupaș, Contele Stefan Széchenyi și politica de maghiarizare. Sibiu 1910). Se vede însă că rezultatele obținute nu erau multămitoare, de aceea s'a sporit numărul orelor la 13 prin art. de lege XXVII din 1907, care totodată îndatorează sub grele urmări atât pe susținător cât și pe învățător, să realizeze scopul precizat în § 19 cum urmează: «...limba maghiară este a se propune... în așa măsură ca un elev cu limbă maternă nemaghiară, după terminarea anului al IV-lea de școală să-și poată exprima la înțeles gândirile în limba maghiară, atât cu graiul, cât și în scris».

Sunt acum cinci ani dela punerea în aplicare a acestei legi și elevii, cari au început să învețe limba maghiară într'un număr mai mare de ore și după un plan de învățământ mai încărcat cu material, au ajuns să termine școala populară. D-Voastră veți avea deci posibilitatea să dați răspuns la întrebarea, una dintre celea mai importante întrebări privitoare la școala noastră populară, că oare ați putut ajunge scopul acesta fixat de legea școlară sau nu. Experiențele ce vi le-ați câștigat în acești ani de școală, veți avea să le treceți în revistă, să vă dați seama de toate momentele mai importante, pentru că să putem trage concluziuni corecte și folositoare. Dacă răspunsul d-voastră va fi afirmativ, veți avea să arătați mijloacele și căile, cu cari și pe cari ați putut dobândi acest rezultat; vom avea atunci să le precizăm bine, ca fiecare să le poată întrebuința cu același rezultat. Dacă însă răspunsul d-voastră va fi negativ, dacă veți constata că pe lângă toată truda și abnegațiunea, pe lângă toate stăruințele și bunăvoința d-voastră — cari toate nu au putut să lipsească și nici nu se poate presupune că v'au lipsit considerând urmările ce le prevede aceeași lege, — aceasta nu v'a reușit, veți avea să dați seamă despre cauzele, care au stat în calea ajungerii scopului fixat în lege.

Privind problema aceasta din punctul de vedere al principiilor didactice expuse în partea primă a discursului meu, apoi bazându-mă pe constatările unor bărbați de școală competenți, precum și pe experiențele zilnice, mă simt îndreptățit a trage la îndoială posibilitatea unui răspuns afirmativ. Principiile didactice expuse ne-au putut

mai bună și aceasta e mai important. Ea nu are în vedere numai grija odrăilor și confortul familiei. Pentru că bărbatul nu trebuie să meargă la club și copiii la bibliotecă sau la alte locuri, unde să se simțască mai liberi ca acasă. Dacă ordinea e prima lege a cerului, libertatea e atmosfera ei, și dacă se converge uneori că e greu a păstra și ordinea și libertatea, ea jertfește ordinea pentru libertate.

În familia ei sunt ceasuri de dejun, de prânz și de cină, la anumite soroc. Dejunul la 7½, dar când copiii au să meargă într-o excursiune, dejunul e la 6; iar dacă în altă dimineață copiii vreau să doarmă mai mult, fără a neglijă v'au datorință dejunul poate fi la 8, sau la 8½. Și bucatăria îi dă de lucru și dacă v'au vecină îi pomenește de astfel de irregularități și răzazuri, ea-i răspunde veselă: „De aceea sunt eu. Să înțeleg plăcerile familiei“. Nici bărbatul, nici copiii, nici oaspeții nu știu de încomodările și greutățile ei de felul acesta, și ea încă nu povestește despre ele, cel mult în confidență către bărbat sau către fiica sa, și atunci în forma de narațiune a triumfului ei, și nu ca o istorisire a greutăților ei.

Această subordonare a timpului și a locului în favorul confortului și convenienței e o parte din teoria ei înconștientă și neformulată, că viața e un scop și toate aranjamentele gospodăriei sunt mijloace spre acest scop. (Va urma).

convinge, că școala populară nu poate împărtași cunoștința unei limbi, abstrăgând dela cazul că limba aceasta este limbă de propunere și școalei îi vine în ajutor și mediul în care trăiesc elevii, dând condițiile prielnice învățării acelei limbi. Experiența practică confirmă întru toate această constatare. Mă voiu provoca la o singură mărturie pentru adevărarea acestei aserțiuni, anume la raportul unui inspector regesc relativ la o școală cu limba de propunere nemaghiară. El zice: «Rezultatul general al instrucției e bun. Învățătorii propun cu stăruință conștiincioasă și cu mult simț practic. Școala întreagă este în general practică și stă la nivelul pedagogic necesar; în conducerea ei se observă mâna stăruitoare și cu praxă a directorului... Învățătorii sunt calificați, știu ungurește, metoda lor în instrucție și educație e corăspunzătoare, viața socială și atitudinea lor practică e neexceptionabilă după cât știu... Dar învață oare copiii ungurește? Instruirea limbii se face metodic și practic, dar cu toate acestea copiii nu învață să vorbească ungurește, pentru că în școala cu limba de propunere străină, nici pe lângă cea mai mare stăruință nu-și poate însuși copilul — cu puțință de a vorbi — limba aceea, din care acasă nu aude un singur cuvânt». (Országgyűlési Értesítő, 23 Apr. 1907. Dr. M. Crăniceanu, Interpretarea legilor școlare, Sibiu 1913. pag. 13.) Cam aceiași convingeri îi dă expresie și contele Apponyi în discursul său ținut în aceeași ședință a camerei, când zice: «Și cutez să afirm, că acel elev, care în cei dintâi 4 ani nu poate ajunge acest scop al instrucției, că adevărat să-și exprime gândirile la înțeles (în l. magh.) — ceeace nu înseamnă fluent, corect, gramatical și elocvent, — acela nici în cei din urmă doi ani nu-l va ajunge» (Ibid.).

Forurile noastre superioare bisericești au constatat și ele din partea lor pe baza experiențelor făcute, că situația creată școalelor noastre este cât se poate de nefavorabilă, că rezultatele dobândite nu sunt multămitoare, și astfel în sesiunea anului acestuia sinodul arhiepiscopesc a adus sub Nr. 54. pct. 8. alin. 2—3 următorul concluz: «Sinodul îndrumă consistorul, ca prin un nou memoriu, să insiste la locurile competente, ca din motive de echitate, umanitate, înțelepciune și prevedere patriotică să fie modificate măcar §-ii 18, 19 și 20, cari împiedecă atât de mult și amenință a zădărnici cu totul ori ce rezultate ale instrucțiunii populare, planând vecinic ca o sabie a lui Damocle asupra tuturor școalelor noastre. — Pentru înlăturarea acestei stări de nesiguranță, să se abroage toate acele dispoziții din legile școlare, cari sunt în contradicție cu § 58 al art. de lege XXXVIII din 1868, prin care se asigură dreptul limbii noastre pentru fiecare elev.»

Dacă prin urmare D-Voastră, între împrejurări neprielnice învățării limbii maghiare, veți putea produce numai un rezultat aparent, prin aplicarea unei metode mecanice, rezultat care se spulberă îndată ce elevii iasă de pe băncile școlii, aceasta nu poate servi binelui instrucțiunii și al educațiunii. Atunci starea aceasta de lucruri este o stare nenaturală, păgubitoare, și D-Voastră, cari ați năzuit după cea mai bună a Dv. conștiință să satisfaceți tuturor cerințelor legilor școlare, și pe lângă toate străduințele nu v'a reușit, întâmpinând între împrejurările date, greutăți imposibile de învins, Dv. veți avea datorința de a o mărturisii aceasta sincer și a o aduce la cunoștință forurilor noastre competente, ca luându-se măsurile trebuincioase, să se amelioreze situația actuală nefavorabilă a școlii noastre, în interesul binepriceput al educației fiilor poporului nostru, cetățenii de

mâne ai acestei patrii. — Pe de altă parte veți avea să arătați: care este maximul ce-l poate presta școala noastră populară între împrejurările date, și cari sunt mijloacele și care este felul lor de întrebuințare pentru ajungerea acestui rezultat.

Cu acestea, în nădejdea că consfătuirea noastră ne va ajuta la lămurirea acestor probleme de mare importanță, declar conferența cercuală deschisă.

Eugen Todoran
prof., com. consist.

Revistă politică.

Austro-Ungaria.

Legea de presă. Noua lege de presă, care conține dispozițiuni foarte aspre, va intra în vigoare în 12 Aprilie n. c. Marti s'a publicat în monitorul oficial din Budapesta și ordinațiunea referitoare la intrarea în vigoare și executarea noiei legi. Ordinațiunea e dată în numele întregului guvern și e subscrisă de contele Tisza, ca ministru president. Vom căuta să ne procurăm legea, pentru a comunica din ea cetitorilor nostri părțile pe cari va fi bine să le cunoască.

Frație maghiaro rusă. Se confirmă știrea, că fruntașii partidului independist maghiar vreau să facă o excursiune la Petersburg, pentru a lega frație și poate alianță politică cu cercurile politice de acolo. Presa guvernamentală dela noi și întreaga presă austriacă e indignată de acest lucru, și mai ales „Neue Fre Presse“ care recomandă independențelor din Ungaria, că dacă merg la Petersburg, să nu uite a face cunoștință și cu sectarii de acolo, cari pentru câștigarea mântuirii sufletului își mutilază singuri câte un membru al coroului, — pentru că tot astfel de sectarii sunt și ei, când din încăpăținare vreau să se mutilaze politicește, pe ei și țara lor... Da, da! Se duce mielul să lege frație cu lupul!

România.

Budgetul României. Luni a prezentat ministrul de finanțe, domnul Enil Costinescu, camerei române proiectul de lege despre venitele și cheltuielile statului pe anul 1914—1915. Cheltuielile fac în anul acesta aproape 599 milioane lei, budgetul e deci mai mare cu 62 milioane decât cel din anul trecut. Urcarea a fost reclamată parte din necesități militare, parte de organizarea noului teritoriu, cucerit dela Bulgari.

Căsătoria principelui Carol. Era vorba ca Marti să se facă logodna Principelui Carol al României cu marea ducesă Olga, fiica cea mai mare a țarului rusesc. Logodna însă nu s'a întâmplat. Persoane bine informate afirmă, că vizita aceasta nici n'a fost destinată logodnei, ci a avut de scop numai aceea, ca tinerii să se cunoască personal, pentru a se vedea dacă simpatizează între oaltă. Și faptul e, că marea ducesă Olga și Principele Carol și-au plăcut foarte mult unul altuia. Moștenitorii de tron ai României au plecat din Petersburg la București, iar Principele Carol la Berlin, la regiment, dar nu peste mult se va duce în Crimeea, unde se va face apoi logodna.

Străinătate.

Legile militare rusești. Pe lângă toată discreția care a fost impusă tuturor, totuși s'a aflat, că cele opt proiecte de lege, referitoare la chestii militare, pertractate și votate în ședințe secrete din partea parlamentului rusesc, se refer la votarea de credite militare în sumă de patru sute treizeci milioane de ruble, date odată pentru totdeauna, și la un spor anual de câte 140 milioane ruble, în budgetul militar. Cheltuielile acestea se cer pentru înarmarea trupelor rusești și pentru urcarea numărului soldaților activi în vreme de pace încă cu 400 mii de combatanți. Proiectele au fost votate fără împotrivire, cu unanimitate.

Situația în Albania. Abia și-a făcut principele de Wied intrarea în capitala Albaniei, ca domnitor al ei, și au început zilele grele pentru dansul. Grecii din Epir, cari au fost încorporați la Albania, s'au răsculat cu arme pentru a se desface de Albania și a se alătura la Grecia. S'au trimis în contra lor toate trupele militare aflătoare în Albania, și a succes, ca răsculați să fie bătuti. Orasul Coriță, peste care ei erau stăpâni, a căzut în mâinile albanezilor. Se așteaptă ajutor dela Italia și Austro-Ungaria, pentru că școala să fie de tot sufocată. Trupele acelor sunt pe drum spre Albania. Comandant al trupelor din Albania principele Wilhelm a numit pe generalul Dever. Se crede, că cei din Grecia au sprijinit școala.

Bulgarii calomniază.

Le-a succes Bulgarilor să plaseze în mai multe ziare din străinătate un comunicat plin de cele mai mari neadevăruri, de curate calomnii, adresate statului român, pentru măsurile luate din partea guvernului și a autorităților publice din România, ca noul teritoriu, încorporat la România, să fie românească, guvernat după aceleași legi ca restul țării. Comunicatul e următorul:

„Măsurile luate de către Români în contra populațiunii bulgare din teritoriul răpit dela noi, sunt cu mult mai primejdioase ca și cele cari, se crede, că ar putea turbura din nou pacea Balcanilor. Primejdia e cu mult mai mare, ca și când ne-am gândi la un război bulgaro sârbogrec, pentru eliberarea Macedoniei. Românii au răpit cultura conaționalilor noștri și libertatea de care se bucurau sub regimul nostru democratic. Și acest popor este nepotencios în fața acestor măsuri drastice ale Românilor. Orice rezistență a lor este de prisos. Libertatea presei și a întrunirilor a fost cassată de guvernul român, iar intrarea ziarelor bulgărești este strict oprită în noul teritoriu românesc. În total 280 de școale bulgărești au fost închise, și tot mobilierul și rechizitele școlare au dispărut, iar 444 de învățători bulgari au fost izgoniți și 20 de mii de copii bulgari sunt siliți să învețe în școală, deacum înainte, o limbă, pe care nu o cunosc și pe care nu vor iubi-o nici odată.

Toată gospodăria și tot avutul locuitorilor bulgari a ajuns în mâni românești prin constrângere. Conterul deasemenea este numai al Românilor.

Tratamentul acestor atât de neomenos, la care este supusă populația bulgară, ne face să ne gândim la pretențiunile Românilor din război liber asupra soartei conaționalilor lor din Ungaria și Bucovina. Cum pot Românii să vorbească despre o esecuprire a Românilor transilvăneni și bucovineni, câtă vreme tratamentul pentru populația bulgară din cadrulater este mult mai odios?»

Ce e de mirat, nu e tonul bulgăresc, în care e ținut comunicatul, și multimea de neadevăruri aruncate fără șială pe hârtie, ci faptul, că comunicatul acesta bulgăresc a aflat cea mai bună primire la ziarele din capitala noastră, dintre cari unele s'au grăbit să-l publice chiar la loc de frunte. Prea se dă pe față dragostea maghiară față de Bulgari!

Din protopresbiterate.

Conferența preoțească a tractului Sălăște.

Vieri în 14/17 Martie preoțimea din „Margine“ și-a ținut conferența de primăvară în Sălăște.

Păr. Dr. Dumitru Borcea servește cu deosebită pietate liturghia Sf. Grigorie dialogul; păr. Ioan Popa în predica sa temeinic lucrată, desvâlță cu aplicări succesive la viața de azi textul din V. Moisi 4, 10: „Adună la mine poporul, ca să audă cuvintele mele și să învețe a se teme de mine în toate zilele, care vor trăi ei pe pământ, și să învețe pe fiii lor“, fiind predată liber și cu un avant remarcabil, predica face adâncă impresie asupra numărului popor prezent în biserică. Urmează apoi mărturisirea preoților.

Conferența o deschide la orele 10 a.m. în fața întregului cler din tract păr. protopop Dr. Ioan Lupaș. Desfășurată în cuvântul de deschidere, cu convingere și înțelepciune, problemele actuale ale tagmei preoțești. Preotul trebuie să fie soldatul neînficat al bisericii sale, fără să aștepte recunoșterea sau recunoștința mulțimii, dar și fără să se teamă de a biciui păcatele acestora. Stărue mai ales asupra datorinței de a lupta împotriva indiferențismului religios ce bântuie în clasa noastră bulgheză și mai ales la unii dintre intelectualii noștri. Intelectualul nostru accentuează cu tot prilejul, că biserica este fortăreața cea mai puternică a neamului, reclamă pentru sine situații însemnate în organismul bisericii noastre; cu toate acestea nu și împlinește datorințele religioase, ci manifestă dispreț suveran față de orânduirile noastre bisericești. Preoții noștri și ar neglijă datorita cea mai însemnată, nu ar mai fi ucenici ai lui Cristos, ci niște simpli năimiți, dacă nu și-ar ridica glasul împotriva acestei atitudini de două ori vinovate. Fiindcă ținuta intelectualului mai ales când el are rol important în organismul bisericii nu mai este o afacere privată a sa, ce nu privește pe alții, ci el se află în o situație cu îndoită răspundere. Căci mai ales astăzi, când civilizația a pătruns până în părțile cele mai umile, bine înțeles cu păturile sale cele mai rele, viața clăsător mai înalte a devenit o modă, un ideal de purtare pentru cel mai umil poletar. Și

Legea electorală. A apărut în tipografia arhiepiscopală din Sibiu *Legea electorală*, (*Articolul de lege XIV din 1913*), tradusă de *Teodor V. Păcățian*. Prețul 1 coroană exemplarul. Fiind acum votat și proiectul de lege despre arondarea cercurilor electorale, încurând noua lege electorală va fi pusă în aplicare, și astfel încă în anul acesta listele electorale vor fi compuse pe baza noii legi electorale. E de datorința intelectualilor noștri, se cunoaște bine această lege, pentru a-i putea exploata părțile bune în favoarea poporului român, și pentru a se putea îngriji, ca deja la prima compunere a listelor electorale pe nouăle temelii legale, din anul acesta, Românii cu drept de vot se fie toți trecuți în liste. Le recomandăm deci să-și procure legea, spre a o putea studia, ca la timpul său să știe apăra interesele celor de sub a lor conducere. Legea se poate comanda dela dl. *Teodor V. Păcățian*, Sibiu, (Negyszében).

Nr. 1256/1914 pret. (443) 1-3

Concurs.

Devenind postul de vicanotar comunal vacant prin abdicare în comuna Szelistye, pentru îndeplinirea lui prin alegere escriu concurs și invit pe candidații de notar evaluați conform cerințelor legii, de a și înainta prin autoritatea lor competentă, cererile înscrise cu dovezile de lipsă, la oficiul preitorial până în 16 Maiu a. c.

Szelistye, în 4 Aprilie 1914.

Primpreitorul cercual.

Nr. 240/1914. (444) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III. Petrángeni, se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții vor înainta petițiile lor, instruite conform normelor în vigoare acestui oficiu protopresbiterial în termenul arătat și cu prealabila încuviințare a subsemnatului se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Abrud, 21 Martie 1914.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Abrudului.

Petru Popovici
protopresbiter.

Nr. 322/1914. (434) 1-3

Concurs.

Pe baza rezoluțiunii Ven. Consistoriu arhidiecezan din 11 Martie a. c. Nr. 2830 Bis. se publică concurs pentru postul de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa I. Intorsura-Buzăului cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt $\frac{1}{3}$ (a treia parte) din venitele stolare fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii preoțești dela stat.

Doritorii de a reflecta la acest post vor avea a se prezenta în parohie în vre-o Duminică sau zi de sărbătoare spre a face cunoștință cu poporul, spre a cânta, cuvânta, eventual a celebra cu prealabila încuviințare a protopresbiterului și a parohului. Cererile concursuale sunt a se trimite în termenul presris subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Brețcu, 22 Martie 1914.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al tractului Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul și sinodul parohial.

Constantia Dimian
protopresbiter.**După boală**

de obicei urmează un timp, când reconvalescentul se simte moale, și se obosește la cea mai ușoară încordare. Aceasta stare reclamează o deosebită atenție atât la mamă, cât și la copii. Pentru o nutrire corespunzătoare face Emulsiunea Scott reconvalescentului servicii serioase, ajutând să și câștige un apetit bun. Emulsiunea Scott, care conține cel mai bun oleu de pește, este un anume mijloc, fără păreche în a deșerta momeala a întări corpul și ai reda dragostea de viață.

Emulsiunea Scott se poate lua atât vară, cât și în anotimpurile mai răcoase. f) (417) 54-

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 10 fl. Trimiteți în marce postale 50 fl. la Scott & B. Wien VII. cu pr. vocare la acest ziar și veți primi printr-o apotecă o sticlă de probă.

Caut

spre cumpărare, eventual spre închiriere o casă potrivită pentru prăvălie sau birt.

Posed două licențe proprii.

Doritorii vânzători de case a se adresa la Dl

Szabó Dénes

(439) 3-3 Sibiu, Schvimmschulgasse 3.

Casa

din strada Rosenanger Nr. 12 (târgul brânzii), dimpreună cu local de prăvălie e de vânzare din mână liberă.

Pentru informațiuni mai deaproape se primesc dela proprietar. (419) 2-3

La Bibliotecă arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare:

PSALTIREA

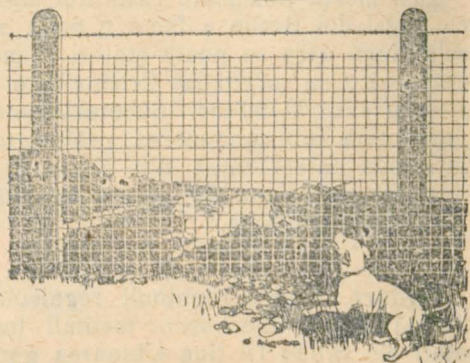
proorocului și împăratului David.

Ediția a III-a.

Prețul broșat cor. 1.60. + 20 fl. porto.

Garduri colosal de ieftine.

Invențiune senzațională.

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc perfecțiunea născută. Impletituri-Hungaria. Se face născută a patent. mai din sarmă suflată de zinc.

Prețul per metru quadrat 32 bani și mai mult. A se comanda la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker, Fabrică de grății, impletituri și gard, de sarmă. Budapest VIII Üllői-ut 48/92.

Serviciu ieftin, prompt și conștientios. Catalog ilustrat gratuit și franco.

(387) 9-20

Aspirin

Tabletele de Aspirin

sunt la dureri de cap, masele, reumatism, influență etc. ca alinaătoare de dureri recunoscute. În foarte multe cazuri se imitează prin o mărfa fără valoare. Ca să primiți veritabilele tablete de ASPIRIN, cereți apriori tablete de ASPIRIN, „BAYER”. Un tub cu 20 buc. à 5 gr. costă 1.20 cor. Refuzați imitațiunile.

(3)*

(307, 8-20)

Aviz:**„HOTEL BOULEVARD”**

Sub firma „Hotel Boulevard” deschidem în decursul lunii Aprilie a. c., nou ziditul hotel, pe cel mai frumos și mai frecventat loc al Sibiiului, colțul străzii Șiguna și Bretter promenadă, cu restaurant elegant pentru publicul voiajor, precum și din loc.

„Hotelul Boulevard” e în toate părțile sale modern și elegant aranjat și oferă un aspect admirabil peste munții Carpaților! 60 camere stau cu tot confortul dorit (conduct de apă rece și caldă), calorifer și (lift) ascensor la dispozițiunea oaspeților, autogaraș și un automobil d'istins la fiecare tren, care și pentru călătorii speciale să închiriaze.

Restaurantul hotelului e elegant și plăcut aranjat sub conducerea și regia proprie a noastră.

Am primit apelul la chemarea noastră, ca să servim și mai departe ca și până acum circulațiunii crescândă a străinilor. (433) 5-6

Ne vom născuși a satisface toate dorințele recerute Onor. oaspeților noștri, rugându Vă pentru binevoitorul sprigin cu

toată stima:

Haydecker & Kasper.**AVIZ!**

Subscrisul aduc la cunoștința Onor. public, că am deschis în Sibiu, Str. Gării (Bahngasse) Nr. 5

Cârciumă, Hală de bere, Restaurant.

În acest local se vor găsi în tot timpul beuturi bune și curate, precum și mâncări calde și reci bine pregătite și gustoase.

Se fac abonamente pentru Onoratul public d'n Sibiu cu cele mai moderate prețuri. Rog încercați și Vă veți convinge.

Cu toată stima: **Maxim Macarie,** Hotelier.

(423) 11-12

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

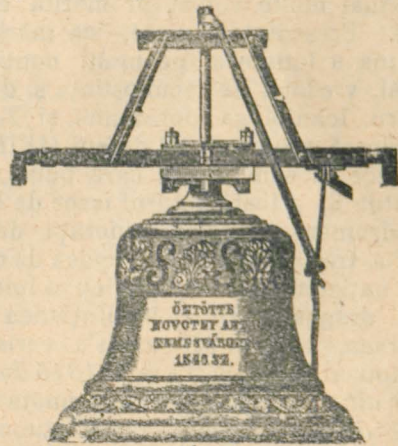
ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în dată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (416) 38 52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intens, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de alt clopote turnat după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru prăajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri ilustrate gratis.

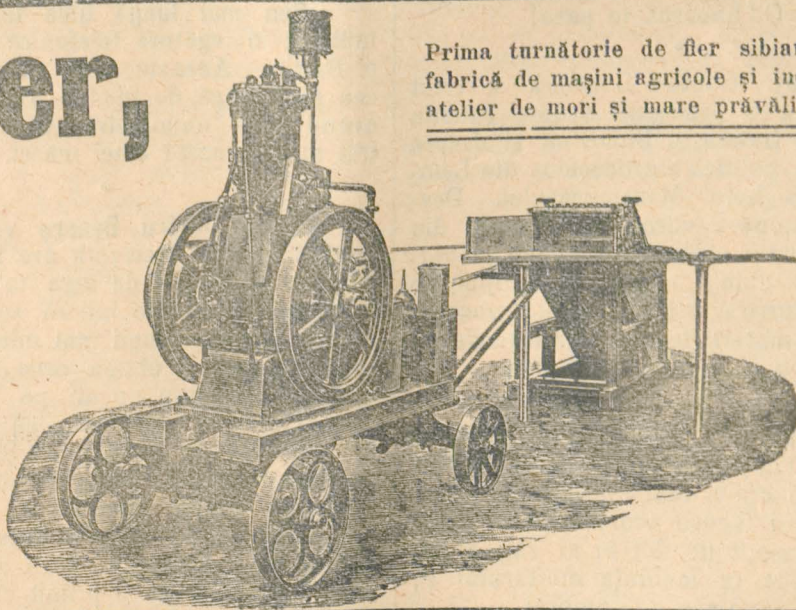
Requisite de scris

se pot procura dela

Librăria arhidiecezană**Sam. Wagner,****Atențiune!**

Doritorii de-ași procura mori, cilindre pentru asortat făină, pietrii de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și unelte agricole, mașini de lăcă, puiă pentru abale (postav), tot soiul de motoare dela cel mai mic și până la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini, precum și Traverse, Cement, Trestie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile trebuincioase la clădiri (edificări).

În bogata și bine asortata sa prăvălie de fier se găsesc toate sculele pentru meseriași, fierari,

Prima turnătorie de fier sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, atelier de mori și mare prăvălie de fier

Sibiu-Nagyszeben,Târgul fânului
Nr. 1

tâmplari, dulgheri etc., cu prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificate obiecte, să nu cumpere dintr-alt loc până nu se va informa în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea aceluia obiect, cât și despre prețuri și condițiuni.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin.

Nu Vă lăsați sedusți de agenți, mergeți sau scrieți în persoană la sus numita firmă. (410) 6-52

Cateloage se trimit gratis și franco.